Warszawa, 27 kwietnia 2021 r.

Protokół nr 7 z posiedzenia Senackiego Zespołu - Zdrowie Polaków

Senacki Zespół - Zdrowie Polaków zorganizował 27 kwietnia br. siódme posiedzenie o charakterze hybrydowym, poświęcone realizacji założeń ustawy o Narodowej Strategii Onkologicznej.

Przewodnicząca Zespołu, senator Beata Małecka-Libera otworzyła spotkanie stwierdzeniem, że kwestia szczepień przeciw HPV *ciągnie się* od wielu lat. Obserwowane w innych krajach wyszczepienia przynoszą pożądane rezultaty, natomiast Polska plasuje się na niechlubnym końcu w stosowaniu profilaktyki szczepień HPV. Pani senator powiedziała, że biorąc pod uwagę jedno z założeń wpisanych w Narodową Strategię Onkologiczną w 2019 roku, do 2028 roku należałoby zaszczepić przeciw HPV minimalnie 60% populacji dwunastoletnich dziewcząt. Przewodnicząca Zespołu zaznaczyła, że zgodnie z rekomendacją Głównego Inspektoratu Sanitarnego oraz pozytywną opinią Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, wymienione szczepienia powinny być: refundowane, powszechne oraz realizowane przez lekarzy rodzinnych. Powinny również zostać zapoczątkowane w bieżącym roku.

Prof. n. med. Jarosław Pinkas, konsultant krajowy w dziedzinie zdrowia publicznego stwierdził, że 2021 jest rokiem szczepień. Mamy szczepienia covidowe, a także rotawirusowe. Na rok 2021 zaplanowano również w Narodowej Strategii Onkologicznej masowy dostęp do szczepień w zakresie HPV. Profesor nadmienił, że budziły one początkowo ogromne kontrowersje różnego rodzaju, w tym ideologiczne. Z czasem, wzrosła znacznie wiedza na ten temat i, poprzez obserwację rezultatów, potwierdzona została ich skuteczność. Pan profesor podał znamienny przykład Australii, *która jest krajem wolnym od raka szyjki macicy dzięki powszechnym, populacyjnym szczepieniom.* W Polsce, *rak szyjki macicy to dalej dramat.*
Obok raka szyjki macicy występują nowotwory głowy i szyi, za które, w krajach skandynawskich, w 70% odpowiada właśnie wirus HPV. W świetle tych danych, kiedy już szczepionka będzie u nas powszechnie dostępna, należy zapobiec negowaniu jej użycia. Zwłaszcza, że szczepienia przeciw wirusowi HPV są *oczekiwane przez Świat.*

Profesor zaznaczył, że trzeba je zamówić, a gwarantem zakupu odpowiedniej ilości szczepionek jest tu rządowy projekt.
Profesor Pinkas zapewnił, że w Narodowej Strategii Onkologicznej są pieniądze przeznaczone na wymieniony projekt i *trzeba zrobić wszystko,* żeby *projekt ten zaistniał jeszcze w tym roku.* Profesor podkreślił również olbrzymi wpływ zastosowania profilaktyki wobec tego onkogennego wirusa na zredukowanie konieczności stosowania medycyny naprawczej.
Szczepienia, według Jarosława Pinkasa, są najskuteczniejszą interwencją populacyjną w medycynie.

Aleksandra Rudnicka, rzecznik Polskiej Koalicji Pacjentów Onkologicznych, podkreśliła, że Koalicji szczególnie zależy, *aby ten fragment Narodowej Strategii Onkologicznej został zrealizowany w pełni i dobrze.* Szczepienie musi przebiegać z perspektywą. Posłuży temu narodowy program zdrowia, który, poza wyszczepieniem, zakłada także edukację. Program taki opierać miałby się o lekarza pierwszego kontaktu, pediatrę i powinien być w pełni refundowany. Docelowo, trzeba nim objąć również chłopców.
Pani Rudnicka przytoczyła przykład Węgier, gdzie przeprowadzono szczepienia powszechnie w szkołach z pełną refundacją i tym samym osiągnięto dobry poziom wyszczepienia. Podała, dla przeciwwagi przykład Francji, w której 65% refundacja dała efekt w postaci tylko 21% wyszczepialności.

Prof. Alicja Chybicka zaznaczyła, że projekt szczepień powinien dotyczyć całej populacji dwunastolatków, co zabezpieczy, chłopców przed rakiem prącia, a także przed niektórymi nowotworami gardła i krtani. Pani profesor wspomniała o Wrocławiu, w którym od 10 lat ze środków budżetu miasta szczepienia są gwarantowane dwunastoletnim dziewczętom.

Dr hab. n. med. Andrzej Nowakowski z Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie wrócił do przykładu płynącego z Australii, w której rozpoczęte w 2007 r., refundowane i przeprowadzane w szkołach szczepienia, przyniosły tak znakomity efekt. Andrzej Nowakowski wyjaśnił, że szczepienia mają zapisane w charakterystyce produktu, iż chronią przeciwko stanom przedrakowym i nowotworom szyjki macicy, sromu i pochwy u kobiet oraz nowotworom odbytu. Doktor zaapelował do polityków o poparcie strategii szczepień przeciwko HPV, wiedząc, że na świecie 99% zachorowań na raka szyjki macicy

wywołuje wirus brodawczaka ludzkiego, a w Polsce 1600 kobiet umiera rocznie z powodu raka szyjki macicy.

Prof. Mariusz Bidziński, konsultant krajowy w dziedzinie ginekologii onkologicznej powiedział, iż od pewnego czasu odnotowuje się wzrost zapadalności na choroby nowotworowe, szczególnie obszarów głowy i szyi, ale także ginekologicznych. Stwierdził, że w stosunku do planów niektórych państw unijnych, celujących nawet w 90% wyszczepienie, polskie 60% założenie jest opcją minimum. Zaznaczył, że powszechność szczepień stanowi jedyną drogę do zredukowania ilości nowotworów indukowanych przez infekcje HPV. Według profesora, powszechność szczepień jest jedyną słuszną strategią.

Joanna Konarzewska-Król, dyrektor biura Fundacji Onkologicznej *Nadzieja* stwierdziła, że Polska powinna bazować na doświadczeniach krajów, w których już wprowadzono szczepienia przeciw HPV. Odnotowują one, działając w oparciu o programy państwowe, wysokie: zgłaszalność i wyszczepialność. Ze względu na to, że szczepienie jest dwukrotne, a koszt jednego wynosi ok. 700 złotych, pani Konarzewska zaapelowała o *zapewnienie łatwego dostępu, najlepiej w PZOZ popartego krótką ścieżką: wizyta kwalifikacyjna i szczepienie.* Pani Konarzewska poprosiła o rozważenie zastosowania szczepionki dziewięciowalentnej, optymalnie chroniącej przed największą ilością onkogennych wirusów wywołujących raka szyjki macicy. Pani Konarzewska dodała, że jej fundacja, wraz z kilkunastoma innymi, wystosowały petycję do ministra zdrowia o wdrożenie krajowego programu szczepienia przeciwko HPV.

Senator Ewa Matecka oceniła obecny model szczepienia przeciwko HPV, zaproponowany w Strategii, jako mało skuteczny. Pani senator stwierdziła, że należałoby zatem zastanowić się nad jego zmianą zarówno w sferze organizacyjnej jak i finansowej.

Przewodnicząca Senackiego Zespołu - Zdrowie Polaków, senator Beata Małecka-Libera, wraz z jego Członkami, zakończyła posiedzenie wystosowaniem do Ministra Zdrowia Adama Niedzielskiego pisemnego apelu o jak najszybszą realizację założeń ustawy o Narodowej Strategii Onkologicznej w postaci świadczenia gwarantowanego programu profilaktyki zdrowotnej, jakim jest szczepienie przeciwko HPV. Program zakłada szczepienie populacji dwunastoletnich dziewcząt, a w przyszłości docelowo również chłopców.

W celu osiągnięcia minimalnego 60% poziomu wyszczepienia przeciw HPV w 2028 roku, należy niezwłocznie, już w tym roku, rozpocząć szczepienia.

A.D.
Biuro Spraw Senatorskich